

з державного бюджету, а також 8% у 2010 р. та 9% у 2017 р. з місцевих бюджетів. Їх обсяг залишається на критичному рівні не зважаючи на всі зусилля влади модернізувати дані структурні елементи (напрями) соціальної сфери [1].

Необхідність наближення рівня та якості життя населення України до світових стандартів вимагає якісних змін у реалізації соціальної політики, вдосконалення процесу планування та здійснення соціальних видатків. Більшість галузей соціальної сфери в Україні є безплатною, а мережа установ соціальної сфери (переважно державної та комунальної форм власності) розрахована на повне соціальне забезпечення всіх верств населення. Як наслідок, держава здійснюючи бюджетне фінансування соціальної сфери, реалізує свої соціальні гарантії та забезпечує надання населенню гарантованого обсягу послуг у сфері освіти, охорони здоров'я, культурного обслуговування та соціального захисту, визначає показники матеріального добробуту працівників соціальної сфери, непрацевдатних осіб та інших пільгових категорій.

Література:

1. Видатки. Ціна держави. URL: <http://cost.ua/budget/expenditure/>.
2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2016 рік». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/928-19>.
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Склінар Остап Володимирович

ст. гр. ФЗМ-21, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Квасниця О.В.

СТИМУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

В сучасних умовах реформи місцевого самоврядування та децентралізації з'являються як нові можливості, так і нові загрози соціально-економічного розвитку регіонів та територіально-суспільних систем різних рівнів, в тому числі, і в результаті передачі частини повноважень та відповідальності з центру в регіон – на рівень органів місцевого самоврядування територіальних громад базового рівня. Забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів та формування міжбюджетних відносин з метою підвищення рівня фінансової самодостатності територіальних громад досягається шляхом впровадження бюджетної децентралізації, яка не лише дозволяє збільшити

алокативну ефективність, стимулювати горизонтальну і вертикальну бюджетну конкуренцію, а це, в свою чергу, сприятиме покращенню якості наданих послуг, але й підвищує ефективність функціонування бюджетної системи загалом. Вдало проведена бюджетна децентралізація сприяє нарощенню фінансового потенціалу території, активізації інвестиційної діяльності, стимулюванню підприємницької активності, що в підсумку зміцнює економічний потенціал та забезпечує основу для росту і розвитку.

Реалізація першого етапу децентралізації влади в Україні результувалась формуванням вітчизняної моделі децентралізації, яка характеризується передачею територіальним громадам соціальних функцій держави (що відповідає світовій практиці), однак, без створення важелів впливу та фінансового ресурсу для забезпечення економічного зростання громад.

Всі ці процеси безперечно змушують по новому оцінювати та обґрунтовувати інструментарій реалізації ефективної політики стимулювання соціально-економічного розвитку як територіальних громад, так і регіонів загалом в умовах фінансової децентралізації.

Децентралізація є процесом, мета якого полягає у створенні ефективної структури органів місцевого самоврядування з ознаками відкритості та гнучкості, що сприятиме зміцненню представницьких систем прийняття рішень на рівні громад. Надаючи змогу місцевим громадам управляти власними справами, а також за рахунок поглиблення співпраці між центральними і місцевими органами влади, ефективна система місцевого самоврядування дозволить більш адекватно реагувати на потреби та пріоритети людей тієї чи іншої громади, тим самим гарантуючи, що уряд здатний врегулювати велике коло економічних та соціальних питань, у тому числі, проблему подолання бідності, створення нових робочих місць, гендерної рівності, захисту навколишнього середовища та ін. Більше того, впровадження повноцінного місцевого самоврядування європейського зразка забезпечить державі змогу повноцінного інтегрування в євроспільноту.

Використання ефективних інструментів стимулювання сприяє соціально-економічному розвитку регіонів. Серед таких інструментів особливе значення мають бюджетні, за допомогою яких збільшується економічна активність суб'єктів господарювання, формуються доходи місцевих бюджетів, залежить забезпечення територіальних громад суспільними благами. Використовуючи такі інструменти, держава встановлює форми та методи створення необхідних фінансових ресурсів, розвиває або стримує окремі економічні та соціальні процеси в регіонах [1]. Тому, в сучасних умовах реформування бюджетно-податкового законодавства оцінка їх ефективності в контексті стимулювання соціально-

економічного розвитку сприяє встановленню якості фінансового забезпечення регіонів в Україні.

Зарубіжний досвід щодо стимулювання соціально-економічного розвитку регіонів за допомогою фінансових інструментів свідчить про те, що в багатьох розвинених країнах світу реформи в частині перерозподілу повноважень і функцій між державними і місцевими органами влади та управління на користь останніх і відповідно надання їм належного фінансового забезпечення є корисними для прискорення соціально-економічного розвитку їх регіонів [2].

Література:

1. Иванова О.Ю. Налогово-бюджетные инструменты обеспечения конкурентоспособности регионов: разграничение сфер применения. *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)*. 2013. №1 (60). 80 – 86.

2. Яфінович О. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини: досвід європейських країн та проблеми України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2015. №2 (167). С. 92 – 100.

Смаль Іван Андрійович

ст. гр. Фзм-21, ТНЕУ

Дем'янишин Василь Григорович

д.е.н., професор кафедри фінансів ім. С.І. Юрія

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Державний бюджет виступає інститутом економічного суверенітету держави, який забезпечує не лише акумулювання коштів, необхідних для фінансування держави, використовується не тільки для часткового перерозподілу доходів з метою підтримання сприятливого соціального становища у державі, а й активно впливає на економічні, соціальні, національні, регіональні процеси у суспільстві і впровадження вищими органами влади відповідної національної стратегії розвитку, спрямованої на зміцнення державної безпеки [2, с. 27].

На нашу думку, перспективними напрямками удосконалення формування доходів державного бюджету можуть бути:

– забезпечення дієвості існуючих засобів податкового стимулювання економіки, оскільки традиційні інструменти не спрацьовують через адміністративні бар'єри. Так, упродовж економічної